

Speciesismus a liberacionismus

David Černý

Ústav státu a práva AV ČR

david.cerny@ilaw.cas.cz

Speciesismus

- **Peter Singer:** Předsudečný postoj vůči zájmům vlastního druhu v neprospěch zájmů jiných druhů.
- **David DeGrazia:** Neopodstatněná diskriminace jiných živočichů.
- **Tom Regan:** Živočichové nejsou členy morální komunity, neboť nenáleží do „správného“ druhu – *Homo sapiens*.
- Obecně: **speciesisté považují náležitost do biologického druhu za morálně relevantní.**

Liberacionismus

- 1. Živočichům je neustále odpírán odpovídající stupeň morální rozvahy.
- 2. Lidská praxe spojená s živočichy se musí radikálně změnit.
- 3. Tato změna zavazuje rovněž individuálně.

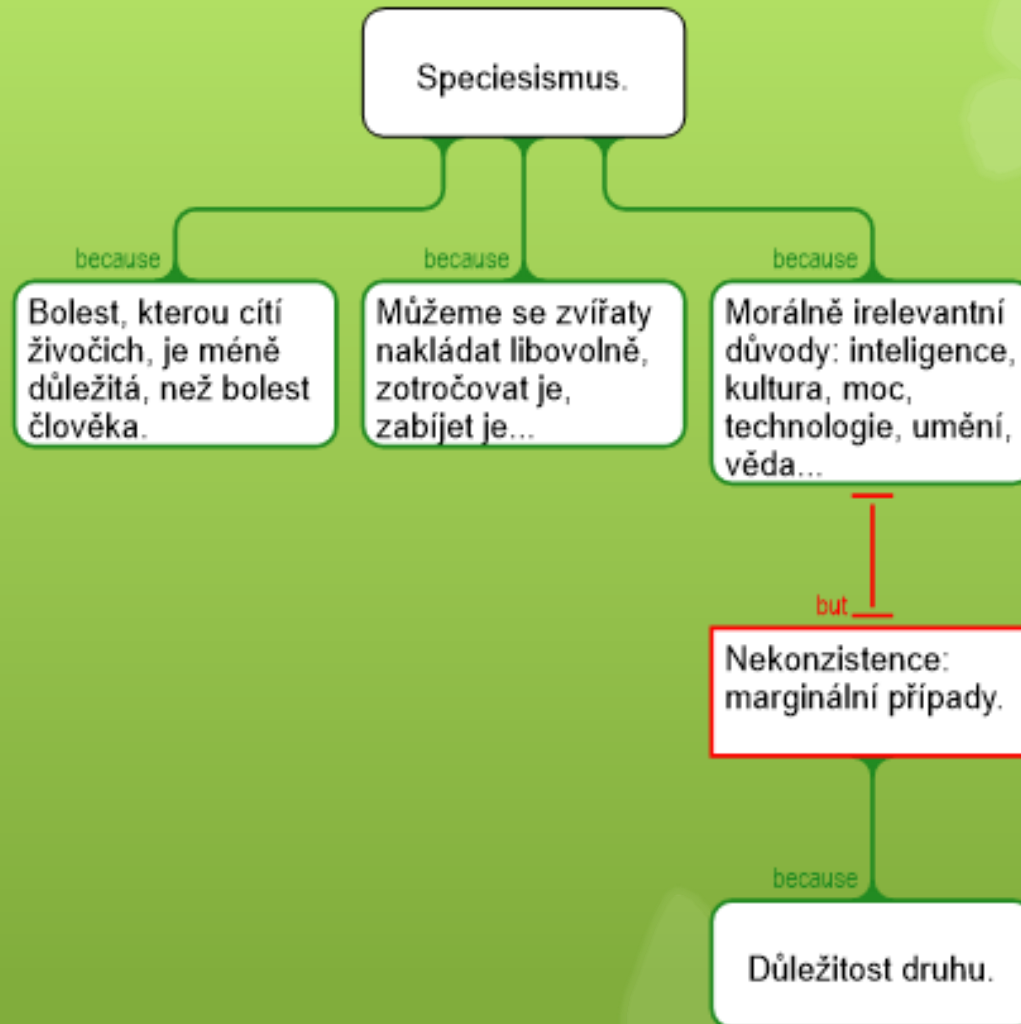
Speciesismus

- Argument z analogie.
- Obecná forma:
 - A je P_1, P_2, \dots, P_n .
 - B je P_1, P_2, \dots, P_n .
 - A je nemorální.
 - B je nemorální.

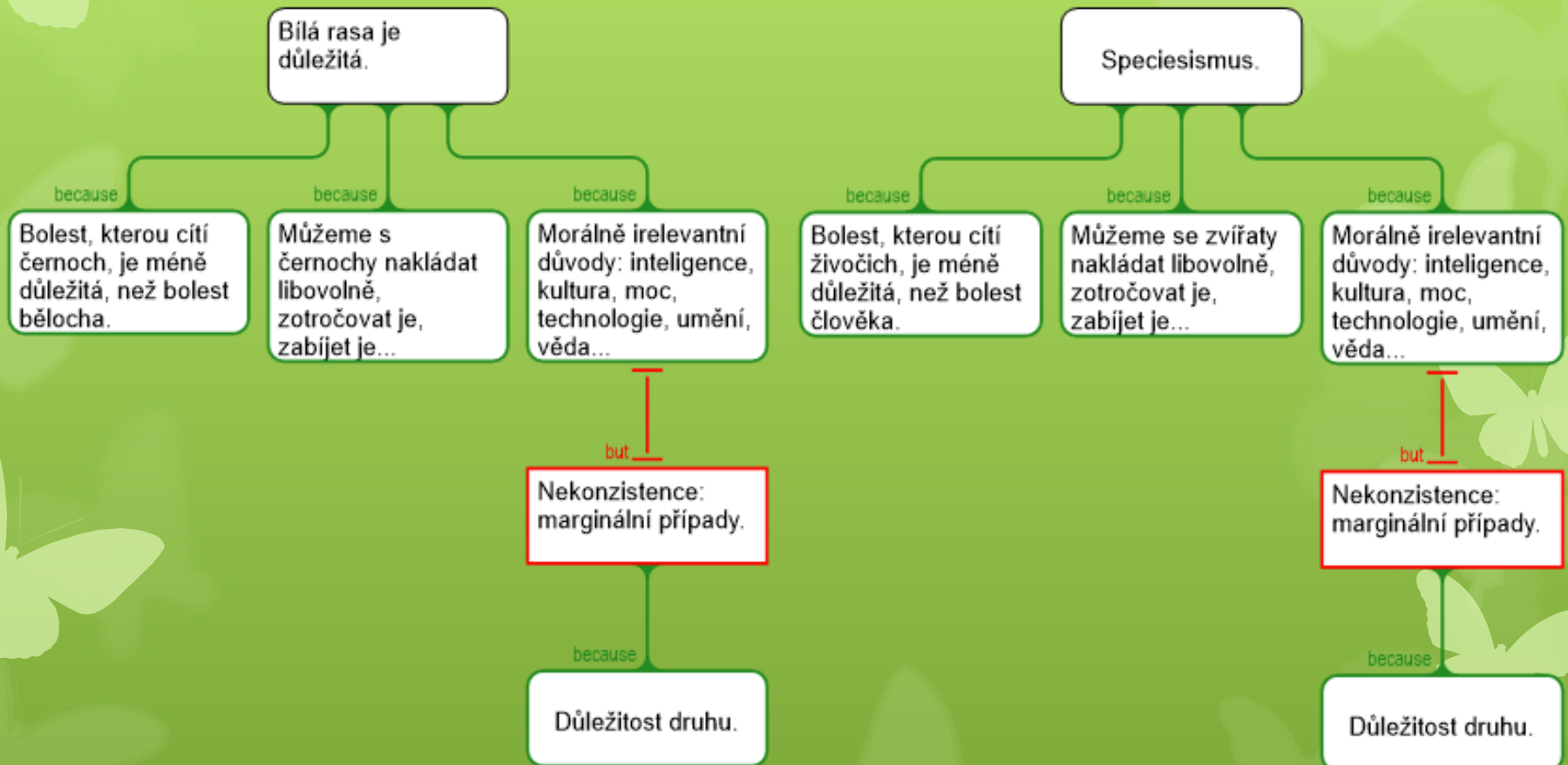
Speciesismus

Speciesismus

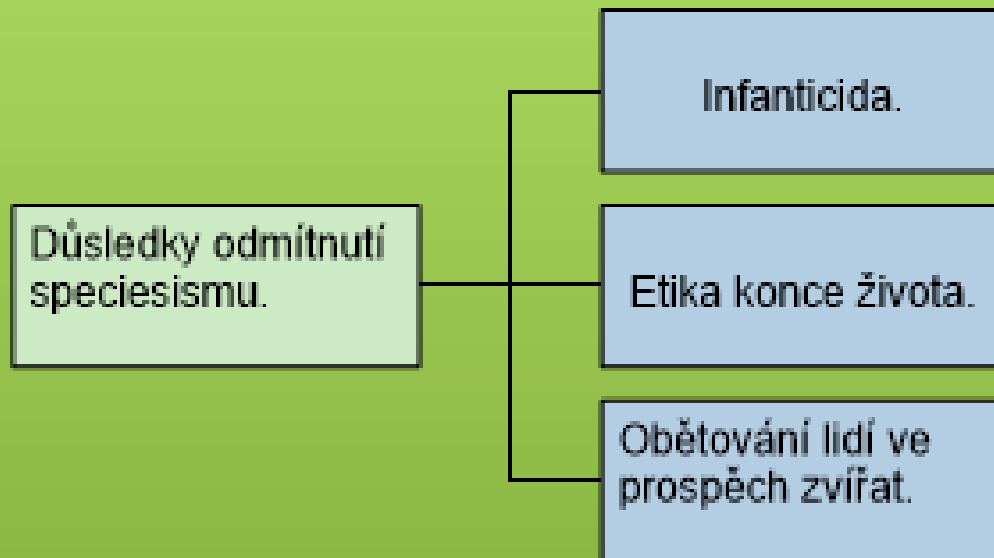
Speciesismus

„Práva“ zvířat

Důsledky

Speciesismus vs liberacionismus

Speciesismus,
první formulace.

Liberacionismus je
nepřípustný.

because

Lidé jsou důležitější
(mají vyšší
hodnotu) než
ostatní živočichové,
protože to jsou lidé.

Speciesismus vs liberacionismus

Speciesismus,
první formulace.

Liberacionismus je
nepřipustný.

because

Lidé jsou důležitější
(mají vyšší
hodnotu) než
ostatní živočichové,
protože to jsou lidé.

because

"x má vyšší
hodnotu než y" je
sémanticky
ekvivalentní s
"zájmy x mají vždy
přednost před
zájmy y".

Speciesismus vs liberacionismus

Speciesismus,
první formulace.

Liberacionismus je
nepřípustný.

because

Lidé jsou důležitější
(mají vyšší
hodnotu) než
ostatní živočichové,
protože to jsou lidé.

because

"x má vyšší
hodnotu než y" je
sémanticky
ekvivalentní s
"zájmy x mají vždy
přednost před
zájmy y".

but

Ekvivalence
neplatí.

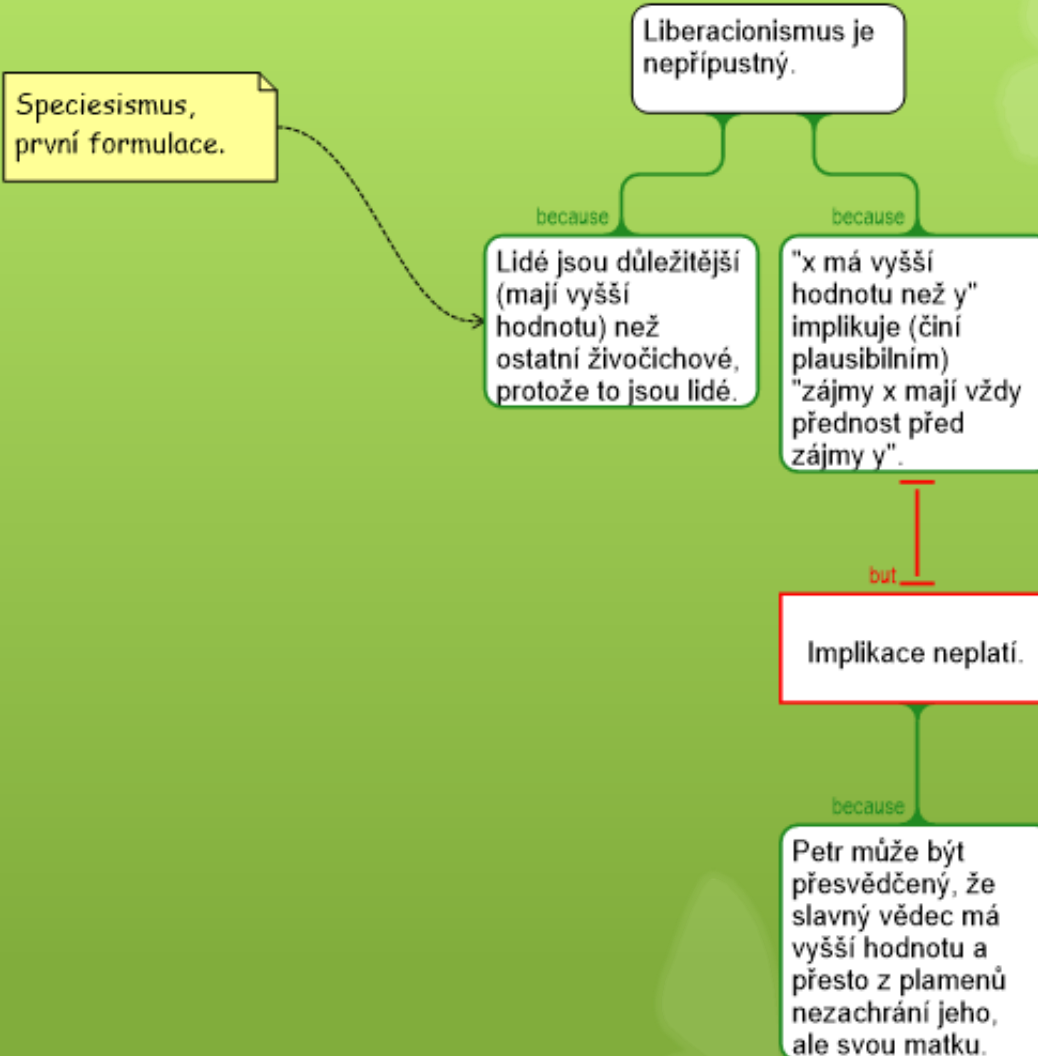
because

"x má vyšší
hodnotu"
neznamená "zájmy
x mají vždy
přednost".

because

"x má hodnotu"
neznamená, že x
má zájmy.

Speciesismus vs liberacionismus

Speciesismus vs liberacionismus

Liberacionismus je nepřipustný.

because

Je správné aktivně ohrožovat zájmy živočichů na přežití, pokud jsou v konfliktu s analogickými zájmy lidí, a to proto, že jsou to lidské bytosti.

Speciesismus vs liberacionismus

Liberacionismus je nepřipustný.

because

Je správné aktivně ohrožovat zájmy živočichů na přežití, pokud jsou v konfliktu s analogickými zájmy lidí, a to proto, že jsou to lidské bytosti.

but

To neznamená, že jiným zájmům zvířat nedáme přednost.

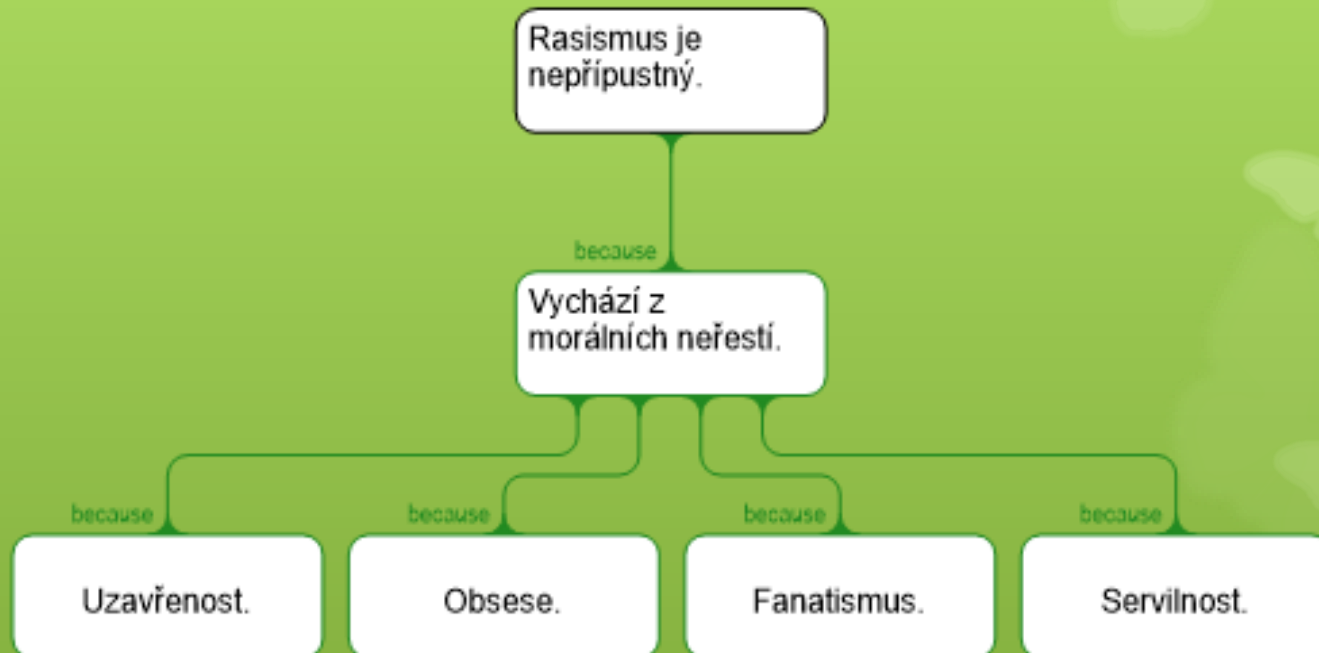
„Dobrý“ speciesismus

- **The zookeeper argument:** Ošetřovatel v ZOO se dozví, že brzy dorazí nové zvíře a má pro něj připravit výběh. Nemůže však udělat vůbec nic, dokud se nedozví další podstatné informace. Může to být hyena, hroch, žralok, orel, pásovec, hroznýš či včelí královna. Každý příslušník i velmi spřízněných druhů může požadovat zcela odlišné podmínky...
- Argument ukazuje, že máme dobré důvody pro preferenční rozlišování mezi druhy živočichů, ale žádné dobré důvody pro předsudečné rozlišování jednotlivých ras.

„Dobrý“ speciesismus

„Dobrý“ speciesismus

Morálně relevantní vlastnosti

- Vlastnost P je **morálně relevantní** pro bytost A tehdy, pokud P určuje hranice jednání vůči A.
- Živočichové: P je morálně relevantní tehdy, pokud může učinit život A výrazně horším – zakládá se na schopnosti negativní zkušenosti (bolesti).

Zvířata

- Živočichové splňující podmínku schopnosti negativních zkušeností (sentience) mají mravně relevantní vlastnosti.
- To není ekvivalentní s tvrzením, že mají morální status.
- K určení hranic lidského přístupu (morální agenti) k živočichům (morální pacienti) není nutné hovořit o morálním statusu a porovnávat morální status lidských bytostí a živočichů.
- Speciesismus může zůstat eticky legitimní praxí.

Děkuji za pozornost

